

NGI

Saksbehandler, innvalgstelefon

Tonje Katrine Vaage, 32266629

Att. Tone Solem

Dette brevet er fra Statsforvalteren som
frem til 31.12.2020 het Fylkesmannen

Dispensasjon til prøvetaking av torv i Slåttnmyra naturreservat.

Statsforvalteren gir NGI ved Tone Solem dispensasjon til å ta fire prøver av torv med manuelt bor ved fyllinger i Slåttnmyra naturreservat. Dispensasjonen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48. Det er stilt vilkår til dispensasjonen.

Bakgrunn for saken

Vi viser til søknad mottatt 15.12.2020 og telefonsamtale 01.03.2021. Det er søkt om tillatelse til å ta prøver av torv i Slåttnmyra naturreservat i Nittedal kommune.

I søknaden blir det oppgitt at det på 60-tallet ble lagt ned fyllinger av sagflis og sand i myrområder både i nærheten av Kongsvinger og i Nordmarka. To av disse ble plassert i det som i dag er Slåttnmyra naturreservat. Én av fyllingene er blitt fjernet, mens den andre fortsatt ligger der i dag. NGI ved prosjektkoordinator Tone Solem ønsker å ta nye prøver torva både ved lokaliteten til den fjernede fyllingen samt den fyllingen som fortsatt ligger der i dag. Målet er å undersøke hvordan fyllingene eventuelt har påvirket torvas egenskaper, samt hvordan torva har endret seg siden 60-tallet. Da fyllingene ble lagt ned ble det tatt torvprøver, og de nye prøvene skal sammenlignes med resultatene fra disse.

Det er planlagt å totalt ta fire prøver av torv i reservatet i løpet av våren 2021. Dette inkluderer én prøve i hver av lokalitetene for den eksisterende og fjernede fyllingen, samt to kontrollprøver av torva rett utenfor fyllingene slik at torvas utvikling kan sammenlignes. Prøvene skal tas med et manuelt bor med en diameter på omtrent 5-10 cm som normalt går maksimalt 2-2 ½ meter dypt. Området for prøvetakingen er markert i kartet i figur 1.

Figur 1: Oversiktskart over Slåttemyra naturreservat. Området for prøvetakingen er vist med rød markør.

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Slåttemyra naturreservat. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Forskrift om vern av Slåttemyra naturreservat ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 04.09.1981. Formålet med verneområdet er å bevare en jordvannspåvirket myr med en spesielt interessant og rik flora i et område med kambrosiluriske bergarter. I naturreservatet er alle inngrep som endrer eller innvirker på de naturlige forhold forbudt, herunder uttak av masse, jf. verneforskriften kapittel IV punkt 2.

Verneforskriften åpner ikke for at vi kan gi tillatelse til prøvetaking av torv. Statsforvalteren kan, i slike tilfeller, vurdere søknaden etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml) § 48. Vi kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Dispensasjonsmuligheten i nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil, som skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller. Hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon fra verneforskriften i dette tilfelle.

Det følger av nml. § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Statsforvalterens vurdering

Beslutninger som berører naturmangfold skal bygge på kunnskap om naturverdier og effekten av påvirkninger, jf. naturmangfoldloven § 8. Statsforvalteren har kjennskap til området gjennom arbeidet med verneprosessen, forvaltning av området, kartlegginger og Naturbase. Vi regner derfor kravet om et godt kunnskapsgrunnlag som oppfylt.

Slåttmyra er en rikmyr preget av tidligere slått med et rikt og særegent artsmangfold. Det er blant annet funnet 13 ulike orkidéer på myra. I Naturbase er store deler av naturreservatet registrert som naturtypen *Slåtte- og beitemyr*. Dette er en naturtype som har en spesiell utforming grunnet tidligere slått, og har blant annet flere likhetstrekk med fastmarkstilknyttede engtyper. Det er få arter som er eksklusivt tilknyttet slåttemyrer, men en del arter øker i antall og utbredelse som følge av slått, herunder flere truede arter på rødlista. I Artskart fra Artsdatabanken er det blant annet gjort registrering av orkidéene Smalmarihand (VU) og Myrflangre (EN) i naturreservatet. Det er ikke registrert forekomster av disse i området for prøvetakingen, men området hvor fyllingene er plassert er steder hvor disse artene kan forekomme. Det er derfor viktig at valg av spesifikk plassering for prøvetakingen i felt tar hensyn til plantelivet i reservatet, og ikke skader rotsystemer eller plantene i reservatet på annen måte.

Ifølge Miljødirektoratets rundskriv M106-2014 om forvaltning av verneforskrifter, skal nytten av et forskningsprosjekt vurderes opp mot omfanget av eventuelle inngrep samt ulemper tiltaket ellers medfører. Videre skal nødvendigheten av å gjennomføre forskningsprosjektet innenfor verneområdet vektlegges. I dette tilfellet er det snakk om prøvetaking som er begrenset i størrelse og omfang. Ifølge søker skal det kun tas fire prøver med en diameter på omtrent 5-10 cm. Etter vår vurdering anses nytteverdien av forskningsprosjektet som høy sammenlignet med inngrepene som skal gjøres i verneområdet. Videre ligger fyllingene innenfor naturreservatet, og det er derfor ikke aktuelt med en alternativ lokalisering utenfor verneområdet.

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder tas i bruk, jf. naturmangfoldloven § 12. Etter vår vurdering er bruken av manuelt bor med diameteren som er oppgitt mer skånsomt mot naturverdiene enn alternative prøvetakingsmetoder, og er derfor i tråd med naturmangfoldloven § 12. Det vil likevel være viktig at utstyret som skal benyttes i prøvetakingen rengjøres før det fraktes inn i naturreservatet for å hindre spredningen av fremmede arter. For at det ikke skal etterlates åpne hull i myra etter endt prøvetaking vil vi også be om at torva rundt hullene trækkes litt til.

Kunnskap om den samlede belastningen skal ligge til grunn for vurderingen, jf. naturmangfoldloven § 10. Dette innebærer at virkningene av prøvetakingen av torv skal vurderes i sammenheng med andre effekter på det samme naturmangfoldet. Etter vår vurdering vil forskningsprosjektets begrensede omfang ikke føre til en nevneverdig økt samlet belastning i naturreservatet. Statsforvalteren legger til grunn at det foreligger nødvendig kunnskap om naturverdiene og virkningene av tiltaket. Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Etter vår vurdering er den omsøkte prøvetakingen ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Vilkårene for å gi dispensasjon med hjemmel i nml. § 48 er dermed oppfylt.

Vedtak

Statsforvalteren gir NGI ved Tone Solem dispensasjon til å ta fire prøver av torv med manuelt bor ved fyllinger i Slåttmyra naturreservat. Dispensasjonen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Prøvetakingen skal ikke berøre rotsystem eller påvirke planter i reservatet negativt på annen måte. Dette gjelder særlig rødlistede orkidéer.
- Tiltaket skal gjennomføres i direkte nærhet til fylling på markert sted i vedlagte kart i søknaden.
- Det skal benyttes manuelt bor ved prøvetakingen. Utstyr som skal benyttes skal rengjøres før det fraktes inn i naturreservatet for å hindre spredning av fremmede arter.
- Etter endt prøvetaking skal torva rundt prøvehullene tråkkes til, slik at det ikke etterlates åpne hull i myra.
- Tiltaket skal utføres i løpet av 2021.
- Resultatene av forskningsprosjektet skal sendes til Statsforvalteren i Oslo og Viken.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne forevises oppsyn og politi.

Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang

Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Ellen Lien
seksjonssjef
Klima- og miljøvern avdelingen

Tonje Katrine Vaage
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent